

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1444/2023

Tanıtım Seması

Ayet

“Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma!”

(İsra suresi, 26. ayet.)

Hadis

Hız. Peygamber, katıldığı bir iftar davetinde şu duayı okumuştur: “Yanınızda oruçlular iftar etsin, yemeğınızı iyiler yesin ve melekler size rahmet dilesin.”

(Ebü Dâvüd, Et'ime, 54.)

Ramazan Sözlüğü

Kaza:

Herhangi bir engel veya özür sebebiyle eda edilemeyen ibadetlerin sonradan yerine getirilmesi demektir.

Kaza Orucu:

Hastalık veya yolculuk nedeniyle vaktinde eda edilemeyen ramazan orucunun daha sonra tutulmasıdır.

Mukabele
11. Cüz

Dua

“... Ey Rabb'imiz! Bize bu dünyada da iyilik ver, öteki dünyada da iyilik ver; bizi cehennem azabından koru...”

(Bakara suresi, 201. ayet.)

“Ey Rabb'imiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve müminleri bağışla!”

(İbrahim suresi, 41. ayet.)

Mani

İftar vakti oldu mu?
Ayran tasa doldu mu?
Yanındaki fakire
Yemek veren oldu mu?

Şehirler ve Mekânlar

Bursa Ulucami

Minberindeki tarihten, 1400'de tamamlandığı anlaşılan cami ve külliyeyi I. Bayezid yaptırmıştır. İlk planlandığında cami, medrese, hamam, bedesten, dükkânlardan oluşan bir külliye hâlinde tasarlanmış; daha sonraki devirlerde etrafına şadırvanlar ve çeşitli bölümler ilave edilmiştir. Cami mekânı 55x69 metre boyutlarında dikdörtgen planlı olup yirmi kubbelidir. Caminin içi meşhur hattatların eserleriyle âdeta bir hat müzesi görünümündedir. Caminin ceviz ağacından künde-kârî minberi bir sanat şaheseridir. Minberin mihraba bakan doğu yüzünde güneş sistemi yani güneş ile gezegenler, batı yüzünde ise galaksi sistemi tasvir edilmiştir.

Esma-i Hüсна

“Çok bağışlayan, bağışlamayı seven, kusur ve günahları affeden.”
Kolaylıkla affeder
Günahları O siler
Ahirette cezası
El-Afüv iptal eder.

Mustafa YILMAZ

Aile Adabı

- Aile fertlerini toplum içinde rencide etmemeliyiz.
- Misafirlerimizi ağırlarken tüm aile üyelerinin bir arada olmasına özen göstermeliyiz.
- Aile mahremiyetine dikkat etmeliyiz.
- Ev içerisinde şahsi odalara izin alarak girmeliyiz.
- İzin almadan diğer aile üyelerinin özel eşyalarına dokunmamalıyız.
- Evdeki büyüklere hürmet ve saygıda kusur etmemeye özen göstermeliyiz.

Sahabe Hayatları

Hiz. Aişe

Hiz. Ebu Bekir'in kızı olan Hiz. Aişe, Mekke'de doğdu. Hicretten sonra Hiz. Peygamber'le evlendi. Hiz. Peygamber, Hiz. Aişe ile sohbet etmekten ve onun sorularına cevap vermekten çok memnun olurdu. Hiz. Aişe'nin zekâsı, anlayışı, hafızası ve hitabeti kuvvetliydi. O, bu özellikleriyle Allah'ın (c.c.) kitabını ve Hiz. Peygamber'in sünnetini en iyi şekilde anlayan ve yaşayan kadın sahabilerdendi. Çok sayıda hadis rivayet eden Hiz. Aişe, Hiz. Peygamber'in sünnetinin daha sonraki nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynadı.

Hiz. Aişe, Hiz. Peygamber'le bazı seferlere katıldı. Uhud Savaşı'nda diğer sahabe hanımlarla birlikte yaralı askerlere su taşıdı ve onların tedavilerini üstlendi. Hiz. Aişe; ibadetlerine düşkün, kanaatkâr, mütevazı, vakur ve cömert bir kimse idi. O, öksüz ve fakir çocukları himayesine alır, onların yetiştirilmesine özen gösterirdi.

Hiz. Peygamber hastalandığında son günlerini Hiz. Aişe'nin odasında geçirdi ve yine orada vefat etti. Hiz. Aişe de 678 yılında Medine'de vefat etmiş ve Cennetü'l-Baki Kabristanı'na defnedilmiştir.

Bir Nasihat

*Az çok demeden
imkânın ölçüsünde
sadaka ver.*

Günün Sorusu

Nafile olan oruçlar hangileridir?

Farz ve vacip olan oruçların dışında tutulan oruçlardır: Şevval orucu, pazartesi ve perşembe orucu, arife günü orucu ve aşure orucu gibi.

Bilmece

El etek çekiyorum
Dünyanın işlerinden
Kapanıp açılıyorum
Mescidin içlerinden

İtikâf

Sure

Âl-i İmrân Suresi

Medine Dönemi'nde inmiştir ve 200 ayettir. Adını, 33. ayette geçen, "İmrân ailesi" anlamındaki Âl-i İmrân tamlamasından alır. İmrân, Hz. Meryem'in babasıdır. Surede Hz. Meryem'in iffeti ve Hz. İsa'nın peygamberliği anlatılır, Hristiyanların Hz. İsa'yı tanılaştırmaları, Yahudilerin de ona karşı iftira ve karalamaları üzerinde durulur.

Âl-i İmrân suresiyle Bakara suresine "çifte güller" anlamında Zehrâvân veya Zehrâveyn denilir. Çünkü bu iki sure gerek konu gerekse üslup bakımından birbirinin devamı gibidir. Bakara suresinde Yahudilikle, bu surede ise Hristiyanlıkla ilgili hususlara ağırlık verilmiş; Bakara suresinde Hz. Âdem'in, bu surede Hz. İsa'nın yaratılışı konu edilerek iki yaratılış arasındaki benzerliğe dikkat çekilmiştir.

Âl-i İmrân suresinde Hz. Meryem, Hz. Zekeriyya, Hz. Yahya, Hz. İsa ve Hz. İbrahim'in hayatlarından kesitler aktararak Yahudi ve Hristiyanların iddia ve iftiralara şu cevaplar verilir: Allah birdir, Allah katında din de birdir ve bu da İslam'dır. İlahî dinler kaynağa aynı temel ilkelere dayanır. Mülkün ve melekûtun tek ve mutlak sahibi Allah'tır. O mülkünü dilediğine verir. Verdiği nimetleri geri almaya da kadirdir. O'nun kudreti sonsuzdur ve her şeye gücü yeter. Peygamberlerini seçmek ve seçtiği peygambere vahiy yoluyla kitap göndermek O'nun işidir.

Şiir

Adı Güzel Kendi Güzel Muhammed

Cânım kurban olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed
Gel şefaata eyle kemter kuluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Sen hak peygambersin şeksiz gümansız
Sana uymayanlar gider imansız
Âşık Yunus neyle dünyayı sensiz
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Âşık Yunus

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan'da bütün bedenimizle sükûta eriyoruz. Sadece dilimiz değil, midemiz susuyor mesela, kulağımız susuyor, gözümüz susuyor. Bunlar sustukça kalbimiz daha dingin, daha dinamik, daha derinden harekete geçiyor. Daha candan çalıyor. Kalbin farkına varıyoruz.

Bilal Kemikli
(Ramazan Güzellemeleri, Sufi kitap, İstanbul, 2021, s. 35.)

Bu Ramazan İçin Sana Tekliflerim Var!

Bir bahçeye döner dünyamız ramazanda. Oruç, fıkın meydan okumasıdır modernizme. Zamanın, saatin “Vaktin Sahibi”ne göre ayarlanmasıdır ramazan. Oruçla güzelleşir zaman. Ezana kulağını vermekle başlar zaman. Gün başlar güneşin batışı ile, orucun açılışı ile. Orucumuzu açarak yeni bir güne başlamanın talimini yaparız biz Müslümanlar. Açlığın açtığı bir kapıdır bu. İnsanlığın bereket kapısıdır, merhamet kapısıdır.

Bu kapıyı güzel değerlendirmekte fayda var. Sana bu ramazan için bazı tekliflerde bulunmak istiyorum güzel kardeşim. Gel bu ramazan sahur vakitlerini o güzelim Muhammediye kitabıyla lezzetlendir. Muhammedi aşktan gecelerine düşürmeye çalış. 29 ramazan gecene 29 bölüm Muhammediye koy. Her güne Eşrefoğlu Rumi Hazretleri'nden birer şiir koy. Süsle ramazanını en güzel çiçeklerle. Bir ramazan günlüğü, bir ramazan defteri tut kendine. Bir gazel yaz her güne. Bir hadis-i şerif. Ve ayet. Ve sonra neler hissettirdi ise o gün, o ayet, o hadis-i şerif, o gazel; onları yaz serbestçe bir deneme tadında, bir günlük tadında. Bu senin “ramazan defterin” olsun.

(...)

Ramazanda hafta içi okulda isen öğle namazını okulun mescidinde cemaatle kılmaya gayret et. Teravihleri güzel bir toplulukla kılmaya gayret etsen ne iyi olur.

Şehrinde kitap fuarı açıldı ise onu ziyaret etmeyi unutma. Yeni kitaplar keşfetmenin güzelliğini yaşa. Özellikle de kendini İslam'a adanmış büyük insanların kitaplarını o fuarlarda şöyle bir eline almaktan, sayfalarını karıştırmaktan çekinme.

(...)

Bu ramazan kulağınızı boş müziklerden sakındırmaya niyet edin. Kulaklarınız ezgiler, marşlar ve ilahilerle dolsun.

Her güne bir sahabe efendimizi okumaya kalkışsan çok mu zordur?

Haydi ramazanını güzel amellerinle daha da bereketlendir.

Asım Gültekin
(Genç Dergisi, Mayıs-2019, sayı: 152.)

Dünyada Ramazan

Avustralya

Avustralya'da ramazan ayının bir akşamı çocuklara ayrılır ve onlara özel “çocuk iftarı” düzenlenir. O günkü konuklar sadece çocuklardır. İftar için çocukların sevdiği yemekler hazırlanır. Camiler baştan aşağı süslenir, yarışmalar ve çeşitli programlar yapılır. Çocuklara harçlıklar ve özel hediyeler verilir.